

Cyril Hovorun
2 год · 🌐

...

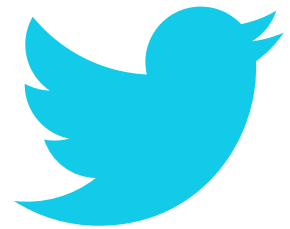
Колись мій вчитель в Афіньському університеті, проф. Фідас на лекціях церковної історії наголошував на надважливості вивчення так званих тактиконів (τακτικά) або нотицій (notitiae) – офіційних та напівофіційних списків єпископських кафедр у Візантії (вірніше, Східній Римській імперії). І лише сьогодні в мене дійшли руки до їхніх оригіналів (по паризькому критичному виданню Даррузе 1981 р.). І справді, дізнався звідти дещо дуже цікаве.

По-перше, Київська митрополія у підпорядкуванні Константинопольському патріархатові вперше згадується у тактиконі, що його було укладено після 1032 р., у добу династії Комнінів. І одразу посідає почесне, як для новоприбулого, 60-е місце. Це відомий факт. Але він містить деякі менш відомі нюанси.

По-перше, Київська митрополія перераховується серед "автокефальних" єпархій – у тогочасному розумінні цього слова. Малися на увазі великі церковно-адміністративні утворення, які не мали над собою інших юрисдикційних прокладок, а на пряму співвідносилися із Константинополем. Юрисдикції з "прокладками" над головою відносилися до категорій тих, "які комусь належать" (ἐπεχόμενοι). Київська митрополія до останніх не відносилася.

Далі цікавіше. У всіх тактиконах київські митрополити стандартно позначалися як "російські" -- не "руські" і не "рутенські", а саме ο Ρωσῖας. Вже в пізньовізантійську добу тактикони починають називати їх "митрополитами Київськими і всієї Росії" (μητροπολίτης Κυβου και πάσης Ρωσῖας). Причому у у назві міста слід вимовляти як українське "и", а не "і". Починаючи з початку XIII століття, тактикони розрізняють між "Великоросією" (Μεγάλη Ρωσία) і Малоросією (Μικρά Ρωσία). Обидві Росії входили до Київської митрополії. До "Великої Росії" тактикони відносять, наприклад, Чернігів, Переяслав, Канів та Галич. (Галич з XIV стає на короткий час окремою митрополією під прямою юрисдикцією Константинополя, але потім знову повертається під Київ.) Тактикон 1340-х років, пов'язаний із патріархом Філофеем Коккіним, конкретизує, що тоді вважалася Малоросією: теперішні Волинь, Галичина та Холмищина. Також, увага!, до Малоросії віднесено Смоленськ (Σμόλεσκον у рукописі).

Який з цього висновок? – Москва вкрала у нас не лише назву Росія, але навіть назву Великоросія. Бо сама вона у тактиконах не згадується ані як Великоросія, ані навіть як Малоросія.

NOTITIA 17, 136-157 (FINIS)

403

APPENDIX 2

136	Τῷ Κυβέω τῆς Ῥωσῖας ὑπέκεινται ἐπισκοπαὶ αὗται ·		
137	α' τὸ Μέγα Νοξογράδιον	147	ια' ἡ Τιφὴρ
138	β' ἡ Τζερινιχόβη	148	ιβ' τὸ Σαράϊν.
139	γ' ἡ Σούσδαλις		καὶ εἰς τὴν Μικρὰν Ῥωσῖαν ·
140	δ' ἡ Ῥοστόβη	149	ιγ' ἡ Γάλιτζα
141	ε' ἡ Μεγάλη Βλαντιμοίρη	150	ιδ' ἡ Βλαντιμοίρη
142	ς' ἡ Περιεσθλάβη Ῥουσίσκω	151	ιε' ἡ Πρεμίσλη
143	ζ' τὸ Ἀσπρόκαστρον τὸ μέγα πλησίον τοῦ Κυβέου	152	ισ' ἡ Λουτζέσκα
144	η' ὁ Ἅγιος Γεώργιος εἰς τὸν Ῥῶσιν ποταμὸν	153	ιζ' ἡ Τουρόβη
145	θ' ἡ Πολότска	154	ιη' ἡ Χόλμη
146	ι' ἡ Ῥαζάνη	155	(ισ' τὸ Σμόλεσκον)
		156	((ισ') τὸ Ἀσπρόκαστρον εἰς τὸ στόμιον τοῦ Ἐλισσοῦ ποταμοῦ).

Зображення вгорі: Росія надає собі назви Києва. Фото Колаж "Телеграфу"

«Аргумент»

На цю тему:

- **Архімандрит Кирило Говорун: Путінізм — це девіація православ'я**

Share 0

Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

| **НОВИНИ ПАРТНЕРІВ**

РЕКЛАМА

ВІДЕО

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com